

при переміщенні транспортних засобів будь-яких типів та розмірів без втручання працівників митного органу.

З початку 2014 року митницями Державної фіскальної служби оформлено 1 757 тис. митних декларацій, з яких 1 480,7 тис. - в електронній формі.

Серед загальної кількості електронних митних декларацій, оформлених протягом 7 місяців, більшість складають імпорتنі - 460,3 тис. шт. Експортних декларацій оформлено за цей період 422,8 тис. шт., транзитних - 83,8 тис. шт., інших - 513,8 тис. шт.

Крім того, з травня 2013 року митниці Державної фіскальної служби запровадили оформлення товарів за електронними попередніми митними деклараціями типу „ЕА”. За січень - липень 2014 року було оформлено 19,9 тис. таких митних декларацій.

Оновлення митної системи є комплексним та вкрай складним завданням, реалізація якого неможлива без системних законодавчих перетворень.

Література:

1. Офіційний сайт Всесвітньої митної організації [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://www.wcoomd.org/en.aspx>.

2. Державна фіскальна служба України. Офіційний портал [Електронний ресурс].

Михайло Жирівський

Тернопільський національний економічний університет
Науковий керівник: кан. екон. наук, доцент Ткачик Ф.П.

ОСОБЛИВОСТІ АДМІНІСТРУВАННЯ ПОДАТКОВИХ ПЛАТЕЖІВ У США ТА КАНАДІ

Величина надходжень до бюджетів від сплати податків значною мірою залежить від ефективності роботи фіскальних органів. Для підвищення ефективності адміністрування податків потрібно вдосконалювати роботу фіскальних органів в Україні, зокрема за допомогою вивчення та аналізу зарубіжного досвіду організації роботи фіскальних органів з метою запровадження окремих його складових в Україні. Для прикладу вважаємо за доцільне дослідити бази адміністрування податкових платежів у США та Канаді.

Органами, що беруть участь у процесах адміністрування податків у США є Конгрес, Міністерство фінансів, Служба внутрішніх доходів (далі СВД), спеціальний Податковий підрозділ і прокурорські відділи Міністерства юстиції.

Служба внутрішніх доходів є центральним податковим органом США, який безпосередньо реалізовує фіскальну функцію держави. Фіскальна система США має три рівні:

- федеральний рівень – Служба внутрішніх доходів, що здійснює контроль за дотриманням податкового законодавства і збиранням федеральних податків;
- штатний рівень – податкові служби штатів (департаменти доходів), що збирають податки та збори, які вводяться законодавчими зборами штатів;
- місцевий рівень – місцеві податкові органи, що стягують податки, введені місцевими органами влади [1].

У США використовується «функціональна модель» організаційної побудови Служби внутрішніх доходів. Основними структурними елементами СВД є: служба обробки податкових декларацій, служба перевірки податкових декларацій, служба стягнення податків, служба кримінальних розслідувань, служба обслуговування платників податків, міжнародний відділ, відділ інформаційно-комп'ютерних технологій, відділ кадрової роботи.

Регіональні та районні відділення СВД займаються оперативним моніторингом поточної діяльності платників податків і здійснюють контроль за правильністю обчислення сум податків, вживають заходи щодо мінімізації сум податкового боргу, ухвалюють рішення про накладення відповідальності на порушників податкового законодавства, а також про повернення надмірно сплачених сум.

У процесі адміністрування податків у США важлива і домінуюча роль, в порівнянні з іншими напрямками, надається масово-роз'яснювальній роботі з платниками податків. В основу механізму сплати податків покладено принцип самооподаткування. Платники податків завчасно отримують дані про перелік, терміни та основні вимоги щодо сплати податків.

Адміністрування податків у Канаді здійснює Канадське агентство митниці та зборів, яке підпорядковане Парламенту через Міністра з національних доходів Канади. Це агентство здійснює адміністрування більшості місцевих податків, але в окремих провінціях адміністрування місцевих податків покладено на регіональні органи влади (міністерство доходів певного регіону) [2].

Адміністрування податкових надходжень у Канаді здійснюється на 3-х рівнях: федеральному, провінційному та місцевому. При цьому значними повноваженнями наділені регіональні та місцеві органи влади у сфері оподаткування. 60-65% усіх податкових платежів надходить до федерального бюджету. При цьому переважають прямі податки. Основними бюджетоутворюючими податками є федеральний податок на доходи населення та податок на прибуток корпорацій. За цими податками у Канаді передбачено значну кількість пільг. Зокрема, пільгами користуються малі суб'єкти господарювання (до 100 найманих осіб) та підприємства, що працюють у сфері сільського господарства. Пільги при оподаткування доходів громадян мають переважно соціальне значення.

На відміну від США у Канаді на федеральному рівні діє податок на додану вартість. Цей податок має переважно фіскальне спрямування. У багатьох провінціях запроваджено також податок з продажу. На федеральному рівні також справляються акцизи, при цьому вони характеризуються досить високими ставками. Значною проблемою при організації адміністрування акцизів в Канаді є наявність великої кількості контрабанди тютюнових виробів. Що ж до місцевих бюджетів, то серед податкових надходжень тут переважають доходи від оподаткування нерухомості.

Отже, розглянувши системи адміністрування податків у США та Канаді можна визначити такі їх основні особливості:

- адміністрування податків у США та Канаді відзначається значною децентралізацією, тобто значними повноваженнями наділені регіональні та місцеві органи влади у сфері оподаткування;
- у США значна увага приділена масово-роз'яснювальній роботі податкових органів з платниками податків;
- податкові декларації у США приймаються у будь-якому випадку, навіть якщо вони неправильно заповнені;
- широке використання інформаційно-комунікаційних технологій та комп'ютерних методів обробки первинної інформації;
- у Канаді платники податків мають право вести весь облік господарських операцій та подавати звітність у електронній формі, що дозволяє підвищити ефективність роботи податкових органів;
- у Канаді великі платники податків підписують спеціальні угоди з податковими органами, у яких зазначені особливості здійснення податкового контролю;
- у США і Канаді відповідальність за вчинення податкових правопорушень відзначається жорстокістю санкцій та криміналізацією значної кількості податкових правопорушень.

Таким чином, за результатами дослідження зарубіжного досвіду адміністрування податків приходимо до висновку, що у порівнянні з іншими країнами світу (зокрема з США та Канадою) система податкового адміністрування України недосконала, тому впровадження міжнародного досвіду в податкову систему України повинне сприяти більш швидшому переходу до нової, сталої та дієвої системи оподаткування.

Література:

1. Андрищенко, І. Є. Міжнародний досвід організації податкового адміністрування [Текст] / І. Є. Андрищенко, Ю. В. Гринь // Ефективна економіка. – 2015. – № 11. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=4514>
2. Світовий досвід оподаткування: Канада / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://sfs.gov.ua/arhiv/modernizatsiya-dps-ukraini/arkchiv/mijnarodniy-dosvid-rozvitk/svitovui-dosvid/canada/>

Оксана Журавель

Тернопільський національний економічний університет
Науковий керівник: кан. екон. наук, доцент Луцик А.І.

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ЕЛЕКТРОННОГО АДМІНІСТРУВАННЯ АКЦИЗНОГО ПОДАТКУ В УКРАЇНІ

Рівень розвитку податкової системи України вказує на необхідність впровадження інноваційних методів при адмініструванні податків, в тому числі при адмініструванні акцизного податку. Беззаперечними перевагами електронного адміністрування податків є економічність, оперативність, точність, мінімізація корупційних ризиків. Цей механізм дає змогу зменшити обсяг тіньової економіки та забезпечує якісний контроль податкових надходжень до державного бюджету.

Проблемам адміністрування акцизного адміністрування присвячено наукові дослідження В. Андрищенко, В. Буряковського, Г. Бех, В. Вишневецького, О. Данілова, Ю. Іванова, А. Крисоватого, І. Луніної, А. Луцика, І. Лютого, П. Мельника, В. Мельника, В. Опаріна, А. Соколовської, В. Федосова. У працях названих вище науковців, а також у дослідженнях інших учених, присвячених проблематиці акцизного оподаткування, питання застосування інформаційних технологій в адмініструванні акцизного податку висвітлено не в повній мірі.

Варто зазначити, що акцизний податок завжди був і залишається вагомим джерелом надходжень державного бюджету та є суттєвим важелем державного регулювання виробництва і обігу підакцизних товарів в Україні. Хоча доходи від акцизного податку зростають з кожним роком, проте тенденція їх зростання зменшується. З цього випливає, що акцизний податок, як складова дохідної частини бюджету, містить у собі певний прихований потенціал, тобто здатен генерувати надходження коштів при вмілому його застосуванні та розумному підході до адміністрування даного податку.

Основними проблемами адміністрування акцизного податку в Україні можна назвати: ухилення та уникнення від сплати акцизного податку; складність адміністрування акцизного податку; відсутність достатнього методологічного забезпечення для адміністрування акцизного податку.

Використання електронного адміністрування акцизного податку дає змогу підвищити ефективність адміністрування даного податку, боротьби з нелегальним обігом підакцизних товарів; унеможливити мінімізацію податків несумлінними платниками; ефективно використовувати наявні трудові та матеріально-технічні ресурси; мінімізувати участь працівників ДФС; здійснювати швидкий і надійний обмін електронними документами між суб'єктами адміністрування акцизного податку.

Щодо електронного адміністрування акцизного податку в Україні, то відповідно до п. 1 розділу II Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо забезпечення збалансованості бюджетних надходжень у 2016 році» від 24 грудня 2015 р. № 909- VIII [1], норми про запровадження акцизних накладних у реалізації пального, Єдиного реєстру акцизних накладних та Системи електронного адміністрування реалізації пального набули чинності з 1 березня 2016 р. Серед нововведень, акцизна накладна, котра є обов'язковим електронним документом, який